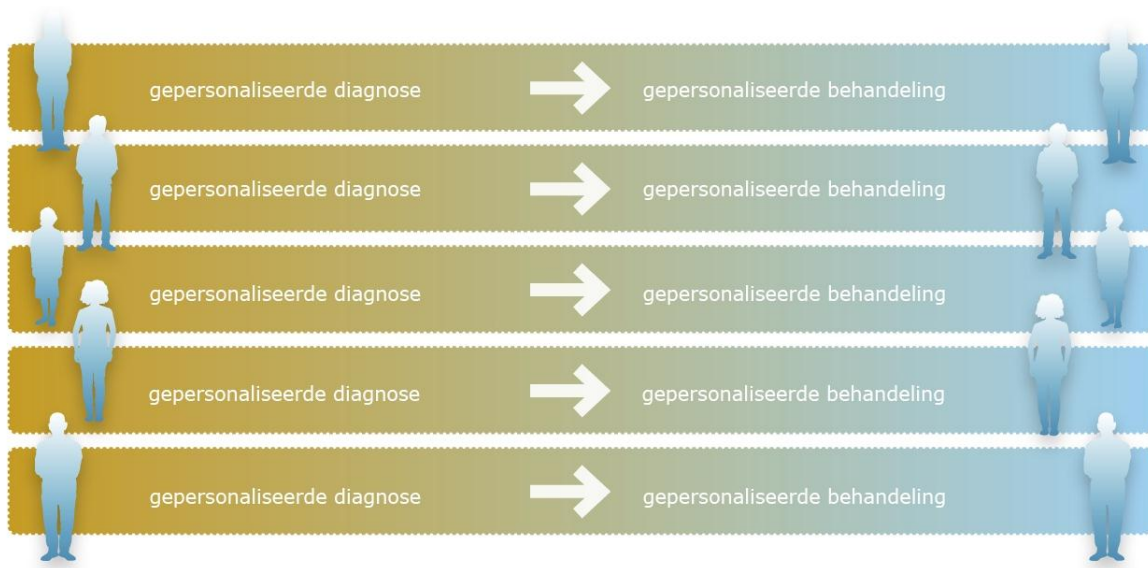

NEUROWETENSCHAPPEN VOOR DE TOEKOMST

inhoud

historiek Museum Dr. Guislain

waarom extensie aan de permanente tentoonstelling?

aanpak, inhoud en uitwerking extensie

maatschappelijke relevantie & One Mind For Research

inzet van Janssen Pharmaceutical Companies binnen neurowetenschappen

fotomateriaal

1) Historiek Museum Dr. Guislain

Het Museum Dr. Guislain, opgericht in 1986 te Gent behandelt in zijn tentoonstelling de geschiedenis van de psychiatrie. Het museum is ondergebracht in het Psychiatrisch Centrum Dr. Guislain, in navolging van Dr. Jozef Guislain (1797-1860) die in de 19e eeuw furore maakte met de introductie van de moderne psychiatrie. De geschiedenis van de psychiatrie komt zowel in de permanente collectie als in wisselende thematentoonstellingen aan bod.

De tentoonstelling in het Museum Dr. Guislain kan ondergebracht worden in drie delen.

Een eerste lijn van het Museum is medisch en beschrijft de geschiedenis van de psychiatrie. De permanente tentoonstelling is doorheen de jaren uitgegroeid tot een wereldvermaarde collectie. Daarnaast speelt de permanente tentoonstelling ook in op de manier van omgaan met waanzin doorheen de tijd: een mengeling van magie, religie, dwang en zorg, controle en wetenschap.

Een tweede lijn is de fotografie. Medische fotografie als een poging objectief naar de mens te kijken, maar ook fotografie als een manier om het vreemde en het andere vast te leggen en te kaderen. Een uitgebreide fotocollectie illustreert het leven in de psychiatrie vanaf 1860 tot nu en toont de beeldvorming over geesteszieken en mensen met een handicap.

De derde lijn is die van de outsiderskunst. Het Museum Dr. Guislain gaat op zoek naar andere kunst. De collectie evolueerde van een bescheiden verzameling met werk van mensen met een psychische problematiek naar een zeer uitgebreide collectie outsiderskunst. Outsiderkunst wordt gemaakt in de marge van het kunstgebeuren en herinnert door zijn directheid aan de verloren gewaande scheppingskracht in elk van ons. De outsiderskunst krijgt zowel in de permanente collectie als in wisselende tentoonstellingen een vaste plaats in het museum.

Het Museum Dr. Guislain stelt de expertise die ze bezit op vlak van de geschiedenis van de psychiatrie, geestelijke gezondheidszorg en outsiderskunst ter beschikking en is daarom een aanspreekpunt voor advies, begeleiding, herbestemming, collectiebeheer en vorming in deze domeinen.

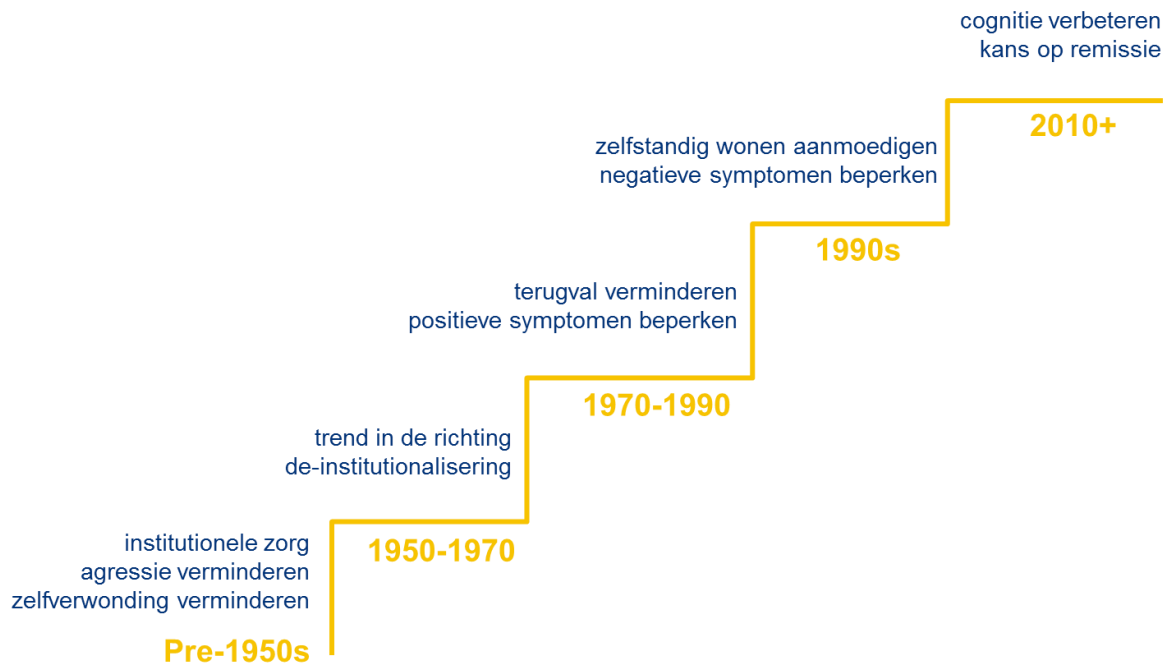
Naast de uitgebreide eigen collecties geschiedenis van de psychiatrie en outsiderskunst, zijn er in het museum andere verzamelingen ondergebracht: er is de afdeling neuroradiologie van het Belgisch museum voor Radiologie en daarnaast zijn er de collecties van de Stichting Willem van Genk en van de Stichting Collectie De Stadshof, twee hoogwaardige verzamelingen outsiderskunst.

2) Waarom extensie aan de permanente tentoonstelling?

De huidige permanente tentoonstelling geeft een zeer mooi overzicht van de geschiedenis van de psychiatrie en de verschillende behandelingsvormen die hieraan verbonden zijn. Van levenslange institutionalisering, over de lobotomie en de insuline shock, tot de eerste medicinale behandeling. Tot vandaag stopte de permanente tentoonstelling echter op dit punt, meer bepaald het begin van de medicinale behandeling in het begin van de jaren '50.

De wetenschappelijke wereld heeft echter belangrijke stappen gezet in de tweede helft van vorige eeuw en het begin van de medicinale behandeling was in die zin een belangrijke kantelmoment in de behandeling van patiënten met neurologische en psychiatrische aandoeningen. De centrale ambitie bestaat er sinds de jaren '50 dan ook in om op zoek te gaan naar medicijnen die patiënten beter kunnen verdragen en gepaard gaan met minder bijwerkingen. De medicinale behandeling heeft in die optiek een belangrijke impact op het dagelijkse comfort van patiënten en hun familie. Het laat hen toe te participeren in maatschappelijke activiteiten en het voorkomt dat patiënten enkel in een instelling terecht kunnen.

Onderstaande grafiek geeft de evolutie weer van de verschillende fases die de wetenschappelijke wereld heeft doorlopen sinds 1950 en de belangrijkste verwezenlijkingen die hiermee gepaard zijn gegaan.

3) aanpak, inhoud en uitwerking extensie

Sinds het begin van de 21ste eeuw volgen nieuwe inzichten en ontwikkelingen binnen neurowetenschappen elkaar in een sneltempo op. Het opzet van de nieuwe extensie bestaat er dan ook in om enerzijds de aanwezige lacune in de permanente tentoonstelling op te vullen (van 1950 tot nu) en anderzijds een blik te werpen op de toekomst van neurowetenschappen. Dit laat toe om patiënten, familieleden en andere bezoekers een correcte kijk op de toekomst te geven.

a. aanpak

Om zowel het inhoudelijke als het vormelijke luik van de nieuwe extensie vast te leggen, werd er beroep gedaan op een team van internationale topwetenschappers binnen Janssen R&D, afkomstig uit verschillende domeinen:

- Pim Drinkenburg, Head Neuroscience Systems Biology (NL)
- Darrel Pemberton, Drug Discovery - Neurological and Psychiatric Disorders (UK)
- Hansfried Van Craenendonck, Drug Discovery - Neurological and Psychiatric Disorders (BE)
- Mark Schmidt, Experimental Medicine - Neuroscience Therapeutic Area (US)
- Pieter Peeters, Functional Genomics (BE)

Zij hebben op basis van de hedendaagse evoluties binnen het wetenschappelijk veld (bv. DSM 5) en hun inzicht in de huidige aanpak van het museum, een nieuwe extensie ontwikkeld die naadloos aansluit bij de permanente tentoonstelling en rekening houdt met het heterogene doelpubliek van het Museum Dr. Guislain.

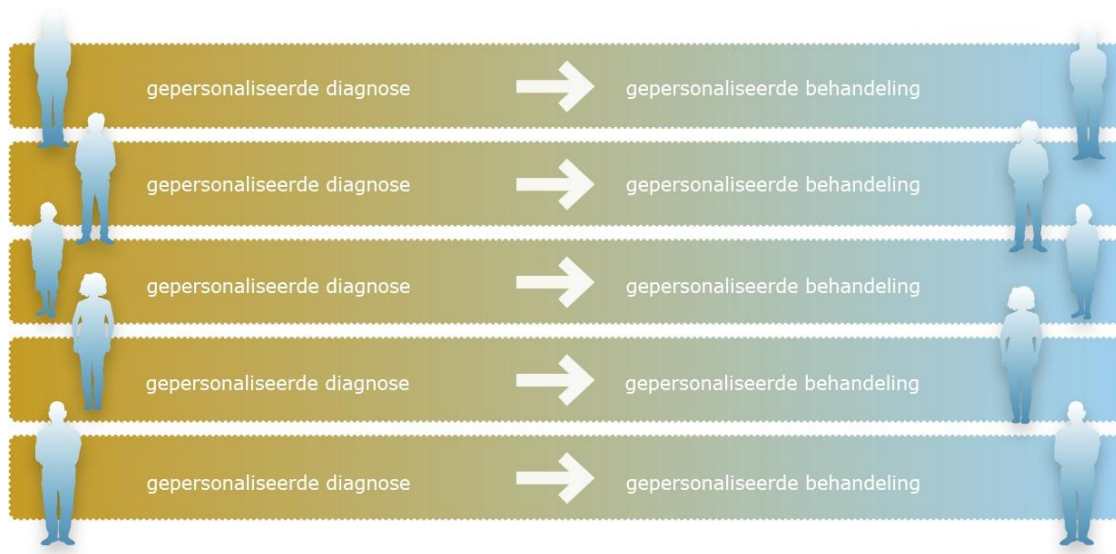
DSM 5

DSM 5 is de vijfde editie van de Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders (DSM-5) die in mei 2013 wordt gelanceerd. Het is daarmee een van de meest verwachte gebeurtenissen binnen de geestelijke gezondheidszorg. DSM 5 zal een overzicht geven van de verschillende diagnostische criteria binnen het domein van psychiatrische aandoeningen.

b. inhoud

Sinds het begin van de medicinale behandeling, brengen wetenschappers patiënten onder in grote ziektecategorieën (psychose, bipolaire stoornis, de ziekte van Alzheimer, etc.), waarbij eenzelfde diagnose werd toegepast op alle patiënten met dezelfde symptomen. Ondanks de belangrijke vooruitgang die geboekt is in wetenschappelijk onderzoek en ontwikkeling sinds midden 20ste eeuw, kunnen onderzoekers zich tot op vandaag haast enkel richten op het bestrijden van symptomen. Dit brengt nog steeds belangrijke bewerkingen met zich mee.

Recente technologische evoluties zullen het voor wetenschappers mogelijk maken om complexe multidimensionale datasets te verzamelen en te interpreteren. Het geeft hen langzaam een duidelijker beeld van de verschillende factoren die van invloed zijn op neurologische en psychiatrische aandoeningen. De persoonsgebonden informatie die wetenschappers via verschillende parameters zullen vergaren, zorgt voor een diepgaandere en gepersonaliseerde diagnose. Vier van de belangrijkste parameters worden in de extensie toegelicht: genotype, omgevingsfactoren, fenotype en therapeutische doelen en reacties. Een gepersonaliseerde behandeling die inspeelt op deze parameters zal hierdoor mogelijk zijn.

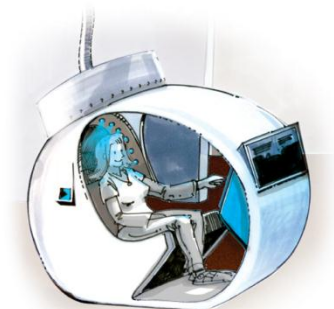

c. uitwerking

De nieuwe extensie slaagt er in om deze complexe materie op een duidelijke en geloofwaardige manier te brengen naar de bezoeker, waarbij het abstractieniveau voldoende laag ligt voor de uitgebreide doelgroep van het museum.

De extensie bestaat uit een combinatie van drie tools

- **panelen** die een samenvatting geven van de feitelijke informatie
- **films** die het inhoudelijke verhaal verder verduidelijken
  - de eerste film bouwt de brug tussen de medicinale behandeling en de toekomst van neurowetenschappen
  - de tweede film begeleidt de bezoeker langs vier belangrijke parameters die een centrale rol spelen binnen een gepersonaliseerde aanpak
- **diagnosecabine** waarin de bezoeker op een praktisch manier het inhoudelijk verhaal beleeft, door middel van enkele kleine tests

Via deze tools krijgen de bezoekers in drie fasen meer uitleg over de evolutie van het prille begin van de medicinale behandeling, naar de toekomst van neurowetenschappen.

4) maatschappelijke relevantie & One Mind For Research

Neurologische aandoeningen zijn een tikkende tijdbom onder het Europese en mondiale zorgbeleid. Dit blijkt uit een recent onderzoek van de European Brain Council. De jaarlijkse kost voor neurologische aandoeningen bedraagt momenteel 798 miljard euro, wat overeen stemt met 24% van de totale uitgaven voor gezondheidszorg binnen de Europese Unie. Dit komt neer op een bedrag van om en bij de 1.550 euro/persoon

in Europa. De kost gelinkt aan neurologische aandoeningen is beduidend hoger dan deze voor hart- en vaatziekten (192 miljard euro/jaar) en kanker (150-250 miljard euro/jaar)¹.

Ongeveer 38% van de Europese bevolking (165 miljoen mensen) hebben jaarlijks te kampen met neurologische of psychiatrische aandoeningen, gaande van hoofdpijnen en slaapproblemen tot de ziekte van Alzheimer. Rekening houdend met de vergrijzende samenleving en het feit dat veel van de aandoeningen vooral de kop opsteken op latere leeftijd, zal dit percentage in de komende dus enkel nog toenemen.

Om een antwoord te kunnen bieden op deze toenemende economische druk op de gezondheidszorg zijn verdere investeringen in onderzoek en ontwikkeling van fundamenteel belang. Enkel door meer inzicht te krijgen in de oorzaken achter de verschillende neurologische en psychiatrische aandoeningen zullen in de toekomst meer mensen op een adequate manier de zorg krijgen waar zij recht op hebben.

One Mind For Research is een Amerikaanse coalitie die onderzoekers, universiteiten, overheidsinstellingen en de industrie groepeerd en er naar streeft om tegen het einde van dit decennium preventieve maatregelen en behandelingen voor neurologische aandoeningen op punt te zetten. De koepelorganisatie benadrukt het belang van neurowetenschappen en neurologisch onderzoek en heeft daarom een stappenplan uitgewerkt dat de investeringen voor neurowetenschappen in de toekomst beter moet kanaliseren.

5) inzet van Janssen Pharmaceutical Companies binnen neurowetenschappen

De Janssen Pharmaceutical Companies hebben een langdurige en blijvende inzet voor neurowetenschappen. De visie van het bedrijf is gericht op het verminderen van de last, invaliditeit en verwoestingen veroorzaakt door ernstige neuropsychiatrische ziekten.

De inspanningen die het bedrijf levert op vlak van onderzoek en ontwikkeling binnen neurowetenschappen is georganiseerd vanuit

- neurologie, die de ziekte van Alzheimer omvat
- psychiatrie, gericht op schizofrenie en stemmingsstoornissen, zoals bipolaire aandoeningen en ernstige depressieve stoornis
- pijn, waar we bijzonder belang hechten aan chronische pijn en neuropathische pijn

Doorheen het therapeutisch wetenschappelijk veld evolueert het bedrijf van een aanpak gericht op diagnose en behandeling, naar een paradigma gericht op voorspellen en voorkomen, daarbij gebruik makend van state-of-the-art wetenschappen.

Neurowetenschappelijke aandoeningen vertegenwoordigen een grote onbeantwoorde behoefte die een grote maatschappelijke last met zich meedraagt. Dit gaat gepaard met een aanzienlijk verlies aan productiviteit en hoge zorgkosten. Omdat voor veel van deze aandoeningen onvoldoende diagnose en onvoldoende behandeling bestaat, worden ze vaak chronisch, met een grotere invaliditeit tot gevolg.

Over ziekten heen zijn de wetenschappers van Janssen bezig met het bestuderen van het gebruik van biomarkers en geïntegreerde oplossingen voor zorg, zoals vroegtijdige diagnostiek, het opstellen van patiënt management programma's en de diagnose van cognitieve stoornissen. Het bedrijf richt zich ook op zowel

---

¹ bron: European Brain Council

<http://www.europeanbraincouncil.org/projects/CDBE/2010/index.asp>

interne als externe innovatie, en hun erkende leidende positie binnen neurowetenschappen creëert toegang tot veel wereldvermaarde wetenschappelijke partners.

Ondersteuning 'Mental Health Community'

In aanvulling op hun werk binnen neurologisch onderzoek en de ontwikkeling en marketing van innovatieve geneesmiddelen voor hersenaandoeningen, staan de verschillende farmaceutische bedrijven van Janssen garant voor een jarenlange inzet op het vlak van ondersteuning van de geestelijke gezondheidszorg in vele delen van de wereld. De Janssen bedrijven ondersteunen ziekte-bewustmakingsprogramma's, 'non-branded' professionele opleidingen en diverse belangenorganisaties en projecten. Aan de hand van filantropie ondersteunen de bedrijven ook maatschappelijke programma's ter bevordering van herstel voor mensen met ernstige psychische stoornissen en verschaffen ze andere vitale diensten.

6) fotomateriaal

U kan de foto's die u hieronder terugvindt digitaal (hoge resolutie) aanvragen. Gelieve u hierover te richten tot Yves Decat (yves@biggerboat.be ; 04 75 50 29 16)

foto 1: Husseini Manji

foto 2: Patrick Kennedy

foto 3: Ludo Lauwers

foto 4: diagnosecabine

